

Sillimmasiisarfimmik, assigisaannillu aningaasaateqarfimmik, kalaallinik tamakkiisumik amerlanerussuteqartunilluunniit pigineqartussamik pilersitsinissamut periarfissanik misussuisoqarnissaanut, Kalaallit Nunaata iluani aningaasaliinerulernissaq siunertaralugu, Naalakkersuisut peqquneqarnissaanut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Misissuineq Inatsisartunut ukioq 2025 aallartinnerani agguanneqassaaq pillugu oqaluuserisassaq 101-imut akissutitut allakkiaq.

(Inatsisartuni ilaasortaq Jens Napaattoq, Naleraq)

Akissuteqaat

Siullermeenera

Naalakkersuisut sinnerlugit Jens Napaattoq, Naleraq, siunnersuutaanut qujarusuppunga. Nunatsinnit pisariaqanngitsumik aningaasat tammaannassannginnerat pillugu Naalakkersuisut siunnersuuteqartoq isumaqatigaat.

2030-mit Namminersorlutik Oqartussat 100 %-imik imminut sillimmasernissaannik siusinnerusutut inissitanik politikkimik aamma periusissiamik Naalakkersuisut nangitsisimapput. Imminut sillimmasiineq sillimmasiinerup assiginngilaa, tassaavorli siunissami annaasisinnaasanik taarsiisinnaaniarluni aningaasanik aalajangersimasunik immikkoortitsinermut aningaasatigut aqutsinissamut sakkuuvoq. Maannakkut sillimmasiiviusunit qulingiluanit Namminersorlutik Oqartussat tallimat missaanni imminut sillimmasigaapput, taamaattorli imminut sillimmasiineq taamaallaat aningaasaqarnermut eqqorneqarfittut suliaasaqarfinni mikinerusuniippoq. Nunatta Karsia artukkiiviginagu aningaasaqarnermik annaasisanik Namminersorlutik Oqartussat matussusiiinnaanissaat pillugu Naalakkersuisut anguniagaannik periusissiaq imaqarpoq.

Siunnersuuteqartup hunnorujut million kr.-t arlallit nunamit tammaannartartut oqaatigaa. Nunatsinni sillimmaserneqartunit sillimmasiinerumi akiliut sillimmasiinermik ingerlatseqatigiiffinnut akiliutigineqartartut namminneq, imaluunniit taakku pigisaat ajoquserneqassappata nunatsinnit sillimmaserneqartut sillimmasiinermik ingerlatseqatigiiffinnit akiliutinik pissarsisarnerannik assingusutut nassataqartarnera tassunga atatillugu oqaatigissavara. Soorlu sapaatip akunnermi naanerata ingerlanerani namminersorlutik oqartussat illuutigisaanni erngup aqqaataa innarlenera. Ajoquserneq ima annertutigaaq illuutigisaaq maannakkut oorit millionilikkaat amerlasuut atorlugit tamakkiisumik iluarsaanneqassalluni, imaluunniit sanaartugaaqqissalluni. Taamaalinerani ukioq ataaseq tikillugu sulisut 100-t sinnerlugit allaffimmi inissaannut attartugaqartoqassaaq. Aningaasartuutit sillimmasiinerup akiligarai. Taamaalilluni siunnersuuteqartup oqaatigisaanut ilanngaateqarearluni inernerisat koruuninut hunnorujut millionit arlalinnut naleqqiullugit appasinnerunissaannut naliliinissamut sutigut tamatigut tunngavissaqarpoq.

Sillimmasiinermut akiliutit sillimmasiissutaasup aamma sillimmasiissutitigut akiliutigineqartut aarlerinaateqarfiattut naliliisoqarnissaq siunertaralugu naatsorsorneqarput.

Nunatta sumiiffiini sillimmasiissutinik tuniniaassuteqarfilititut sillimmasiineranut ingerlatseqatigiiffinnik arlalinnik peqarpoq, tamakku ilaatigut nunatsinni sumiiffiusumut tunngavissiinissamik qulakkeerinneqataallutik. Taamaattumik unammillerfimmi aamma niuffaffimmi nukiit atugaanerat, taamaalillutillu naapertuuttumik akinik inissiineramik qulakkeerinerat naatsorsuutigisariaqarput.

Ajoqusissagunik sulisut taarsiissutinik ajunngitsorsiassanilluunniit pissarsisinnaatillugit nunatsinni sulisitsisut suliffimmi ajoqusernermut sillimmasiissummik akiliisarnissaat pillugit piunasaqaateqarnera eqqortuuvoq. Naalakkersuisut sulisut suliffimminni ajoqusissagunik aningaasaqarnikkut taarsiissuteqarnermik qularnaarinissaq pillugu sulisitsisunut piunasaqaateqartarneq naammaginartuusoq aamma pissusissamisooruq isumaqarput.

Tassunga atatillugu Naalakkersuisut erseqqissassavaat, ajoraluartumik namminersortut ikitsuinnaat soorlu aalisartut, piniartut aamma savaatillit eqimattanut sillimmasiineramik aaqqiissummut tulluurtumut atsiortarnerat. Aaqqiissut pillugu Sulisilluni Ajoqusernerit Pillugit Sullissiviup nittartagaani paasissutissat amerlanerit nassaarineqarsinnaapput.

Siunnersuuteqartoq ATP-mik eqqartuivoq. ATP-p suliassai ilaatigut inuuneq naallugu soraarnerussutisianik aaqqiissutinik aqutsinermut aamma akiliuteqarnermut tunngasuupput, ilaatigullu atugarissaarfimmi ikiorsiissutinik arlalinnik aqutsineq, tamatumani ilanngullugit sulilluni ajoqusernermut sillimmasiissutit ilaapput. Inuuneq naallugu soraarnerussutisianik aaqqiissutinut akisussaaffilititut ATP aningaasanik imminnut akiliutigineqartunit piffissamut ungasissumut tunngasunik arlalinnut aningaasaliisarpoq, taamaalilluni soraarnerussutisianut sipaaruteqartut sapinngisamik annertunerpaamik iluanaaruteqartinniarlugit. Aningaasaliissutit sillimmasiineranut tunngasut soraarnerussutisinerup tunngasortaanut naleqqiullugu akiliisinnaassuseq malunnartumik piffissamut sivikinnerusumut pipput.

Aningaasaatit taakku aamma siunertaannut naapertorlugit aquneqartarnerat nalinginnarmik periusaartoq ilisimatitsissutigissavara, aningaasaatit naleerukkiartornissaannut qularnaarinissamik, aammalu sillimmasertumut aningaasartuutinik tamakkiisunik annikillisaanissamik siunertaqarput. Aarlerinaammik annikillisaanissaq siunertaralugu aningaasaliinernik assigiinngisitaarisitsinissaannut sillimmasiineranut ingerlatsivinnut, aamma soraarnerussutisiassanut ingerlatseqatigiiffinnut aningaasaliinernut piunasaqaatinik tulluurtunik arlalinnik atuuttoqarpoq. Tamatuma nassataraa nunatsinnit pigineqartut sillimmasiineramik ingerlatseqatigiiffik sumiiffinni aningaasaliinernik amerlanernik taamaalertussatut kinguneqartariaqannginnera.

Tamakku saniatigut siunnersuuteqartup sillimmasiineramik suliffeqarfimmit Royal Arctic Linep umiarsuaataanut innuussutissarsiorfimmut sillimmasiissutinit innunut ajoqusernermut sillimmasiissutinik sunik tamanik neqerooruteqartartumik kissaateqarnera Naalakkersuisut taamaassasoq paasivaa. Sillimmasiissutinik siamasissumut tunngasunik sillimmasiineramik ingerlatseqatigiiffik neqerooruteqartussa, kiisalu tunngaviusutut aningaasaatigisassanut piunasaqaatinik sakkortuunik malittarinnittussa, aammalu sillimmasertunut illersuisussa

Naalakkersuisut isumaat malillugu sillimasiissutinik unammillersinnaanngitsunik akigititanik nassataqartitsissaaq. Taamaattumik nassuiaassummik taama ittumik attuumassuteqartoqassanera Naalakkersuisut isumaqatiginngilaat.

Naalakkersuisut naggasiullugu erseqqissassavaat, nunatsinni pisortat pingaarnertut pisortatigut qitiusumik suliasatik, soorlu isumaginninnermi aamma peqqinnissaqarfimmi imaluunniit ilinniartitaanermi, passunnerussagai. Taamaammat Naalakkersuisut Nunatta Karsimi aningaasat atorlugit namminersorlutik ingerlatsisunik, tamatumani sillimasiisarfiit pioreertuni, unammilleqatigiinnissamut pisortatigut qitiusumik suliasarinagu isumaqarput.

Tamanna tunngavigalu, Naalakkersuisut sinnerlugit aalajangiiffigisassatut siunnersuutip itigartinneqarnissaa inassutigissavara.